

14. Чудінова Н.В. Особливості використання мережі Інтернет для отримання конфіденційної інформації / Н.В. Чудінова, Ю.І. Грицюк // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 22.3. – С. 337-346.

Милян К.В., Грицюк Ю.І. Особенности организации информационной безопасности корпоративной сети промышленной компании

Рассмотрены особенности организации информационной безопасности (ИБ) корпоративной сети промышленной компании, которая позволяет их руководителям убедиться в том, что конфиденциальная информация не попадет к злоумышленникам или в руки компаний-конкурентов и, как следствие, не нанесет вреда самой компании. Выяснено, что реалии современного бизнеса – это доступ соответствующих работников компании к ее информационным ресурсам из любой точки местонахождения, использование ими личных мобильных устройств для свободного перемещения конфиденциальных данных внутри корпоративной сети и за ее пределами, что приводит к серьезным рискам обеспечения безопасности хозяйственной деятельности компании. Поэтому руководителям служб ИБ корпоративных сетей компаний приходится учитывать многие особенности защиты информации, а также знать, с помощью каких средств может обеспечиваться реализация тех или иных задач ИБ.

Ключевые слова: информационные угрозы, информационная безопасность, информационные технологии, источники угроз, промышленная компания.

Milyan K.V., Grycyuk Yu.I. Features of the organization of information security corporate network industrial company

The features of the organization of information security (IS) industrial company intranet, which allows their managers to make sure that sensitive information does not fall into the hands of criminals or of competing companies and, as a consequence, will not harm the company. It was found that the realities of modern business – access of the employees of the company to its information resources from anywhere in the location, the use of personal mobile devices for free movement of sensitive data on the corporate network and beyond, leading to serious security risks of the company's operations. Therefore, managers corporate information security network companies have to consider many aspects of information security, and to know by what means can be provided by the implementation of certain tasks IS.

Keywords: information threats, information security, information technology, threat sources, industrial company.

УДК 658.[5.011.4+011.56]

*Доц. В.І. Блонська, канд. екон. наук;
магістрант А.О. Пальчук – Львівська КА*

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА**

Розглянуто основні функції автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень. Охарактеризовано цінні позиції на інформаційні системи, що представлені на вітчизняному ринку. Проведено огляд можливостей використання систем бізнес-планування для оцінювання економічного потенціалу підприємств. Визначено етапи впровадження інформаційних систем для ефективного управління підприємствами.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційні системи, програмне забезпечення, стратегічний потенціал підприємства.

Актуальність теми. Оскільки процес ефективного управління діяльністю підприємства та розвитку його стратегічного потенціалу має забезпе-

чити можливість його рентабельного функціонування в ринковому середовищі, виникає необхідність використання оптимальних інформаційних технологій, що передбачає застосування інноваційного підходу до управління та організації діяльності підприємства, для забезпечення оперативності й обґрунтованості прийняття управлінських рішень. З огляду на це, виникає потреба в організації інформаційного забезпечення управління ефективністю функціонування підприємства та адаптації візуально-моніторингових програмних продуктів до сучасних умов його господарювання в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання застосування інформаційних технологій для прийняття управлінських рішень щодо діяльності підприємств широко розглядають зарубіжні та вітчизняні науковці, а також застосовуються у практичній діяльності підприємств. Значні здобутки у вивченні цієї проблеми мають такі дослідники: І. Богдан, А. Гончарук, С. Гераськів, С. Дмитрієв, А. Жевага, Ю. Орлов, Е. Попов, В. Ситник, В. Дунаєв, М. Тарасюк, Д. Хан, Х. Хунгенберг, В. Шумов та інші. Поряд з цим, питання удосконалення економічного оцінки стратегічного потенціалу, зокрема в аспекті організації його інформаційного забезпечення, залишається дискусійним і підлягає подальшому дослідженню.

Постановка завдання. Дослідити питання використання сучасних інформаційних технологій для ефективної оцінки стратегічного потенціалу підприємства.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах господарювання та у контексті розвитку ринку інтелектуальних ресурсів у сфері управління, для підвищення рівня управління ефективністю функціонування підприємства важливим є застосування інтелектуальних інформаційних технологій, а саме візуально-моніторингового програмного продукту.

Особливу увагу потрібно приділяти застосуванню інформаційних технологій для оптимізації процедур функціонування й побудови процесно орієнтованих систем керування підприємствами, що розглядають його функціонування не з погляду реалізації окремих функцій, а з позицій виконання цілісних процесів як сукупності процедур бізнес-процесів. На цій основі повинен бути представлений комплекс оптимізованих моделей і методів керування підприємствами, а також сформульований загальний підхід до оптимізації процедур бізнес-процесів [4, с. 5].

Функції автоматизованої системи підтримки прийняття управлінських рішень щодо ефективності управління стратегічним потенціалом для сучасного підприємства передбачають:

- введення та коригування інформації, необхідної для вирішення завдань;
- розрахунок показників економічного потенціалу підприємства, маркетингового його комплексу, зовнішнього і внутрішнього середовища;
- контроль реалізації стратегії й тактики управління розвитком підприємства;
- генерація регулювальних дій за відхилення показників розвитку підприємства від планових значень;
- консультація щодо сформованої ситуації;
- формування прогнозу розвитку ситуації до і після реалізації регулювальних дій;
- оцінювання доцільності та ефективності регулювальних дій.

У процесі функціонування підприємства мають змогу для вирішення управлінських завдань використовувати сучасні інформаційні технології та програмні продукти, вибір яких залежить, передусім, від масштабів та специфіки діяльності суб'єктів господарської діяльності, а також від його фінансових можливостей та інших чинників функціонування.

Сучасна діяльність аналітика супроводжується пакетами прикладних програм загального, проблемно-орієнтованого призначення та спеціальних інформаційних систем. Вказані програми включають широкий універсальний її набір, деякі з них можна успішно застосовувати для здійснення економічного аналізу бізнес-процесів підприємств. Дослідження вітчизняного та закордонного ринків комп'ютерних програм показує, що більшість розробників орієнтуються на створення універсальних комплексних корпоративних систем [6, с. 409]. На сьогодні найбільш поширеними на українському ринку є комплексні інформаційні системи, що охоплюють певні інструменти контролінгу та дають змогу здійснити оцінку стратегічного потенціалу підприємства: R/3 (компанія "SAP AG"), SAS System (компанія "SAS Institute"), Oracle Express (компанія "Oracle"), "Галактика" (компанія "Галактика"), "Флагман" (компанія "ИНФОСОФТ"), "М-3" (компанія "Клієнт-Серверні Технології"), "Алеф" (компанія "Alaf Consulting and Soft") та інші [5, с. 133].

Огляд деяких цінних позицій на інформаційні системи, що представлені на вітчизняному ринку, наведено у табл. 1.

Табл. 1. Огляд деяких цінних позицій на інформаційні системи, що представлені на вітчизняному ринку [5, с. 133].

Назва автоматизованої інформаційної системи	Вартість однієї ліцензії, тис. дол. США	Мінімальна кількість ліцензій, шт.	Мінімальна кількість ліцензій, шт.
SAP R/3	3	50	500-1000
Oracle Corporation	3,5	5	500-1000
Галактика	0,175-0,350	1	50-300
Парус	0,300	1	40-200
"MegapolisТМ Бюджетирование" Softline	0,847	5	50-100
1С	0,250	1	2

В умовах світової фінансово-економічної кризи фінансові можливості торговельних мереж обмежені, а отже, комплексна їх автоматизація є проблематичною. У такому випадку доцільно проводити поступову автоматизацію окремих бізнес-процесів, що мають найбільший вплив на результати господарської діяльності торговельної мережі. Такий підхід є прийнятним у сучасних умовах, оскільки більшість інтегрованих інформаційних систем мають модульну структуру, що дає змогу поступово впроваджувати окремі модулі в процес управління.

Важливим елементом ефективного управління потенціалом підприємства є забезпечення швидкого реагування на зміну зовнішніх умов та проведення економічного аналізу, що дасть змогу сформувати ефективні механізми управління у короткостроковій та довгострокових перспективах. З метою оптимізації витрат часу та підвищення ефективності моделювання бізнес-процесів підприємства застосовують сучасні технології опису їх діяль-

ності, результатами яких є інформаційні моделі. Як правило, розроблення інформаційних моделей підприємства здійснюється "зверху вниз", починаючи із формування місії підприємства, корпоративних цілей, вироблення стратегії, яка визначає необхідний набір функцій для досягнення поставлених цілей. Повна інформаційна модель стає для підприємства системою управління його стратегічним потенціалом.

Огляд можливостей системи бізнес-планування для оцінки економічного потенціалу підприємств представлено у показниках табл. 2.

З наведених даних табл. 2 видно, що розробки російських виробників, насамперед, призначені для опису та проектування діяльності підприємства. Вони, як правило, надають можливість опису практично в будь-якій предметній області. Зарубіжні ж виробники більш орієнтовані на безпосереднє їх виконання. У більшості випадків вказаний продукт є одним або кількома модулями в схемі програмного забезпечення, що надається виробником. Актуальність оснащення зазначеними вище програмами аналітиків, які здійснюють аналіз бізнес-процесів підприємства, пояснюється тим, що аналітична оброблення економічної інформації є трудомістким процесом. Тоді як аналітичне дослідження вимагає її швидкої та якісної оброблення для подальших оперативних висновків та рекомендацій.

Це спричиняє необхідність звернення особливої уваги до використання інформаційних технологій при здійсненні аналізу бізнес-процесів підприємства. На сьогодні основну увагу при удосконаленні процесу аналітичної оброблення даних приділяється створенню комплексних комп'ютерних систем, які орієнтуються на оперативне формування варіантів рішень для аналітиків. Важливим для ефективної оцінки стратегічного потенціалу підприємства, за допомогою сучасних інформаційних технологій, є застосування технології збалансованої системи показників на базі програмних продуктів (наприклад, Prime Decisions).

Зауважимо, що збалансована система показників – це нове поняття в системі ефективного керування бізнесом. Тому, підприємці зіткнулися з тим, що на ринку програмного забезпечення, яке реалізує збалансовану систему показників, є велике різноманіття компаній, які пропонують розробку та впровадження збалансованої системи показників. Наведено ряд прикладів розробки збалансованої системи показників, одним з яких є відома система, що реалізована фірмою 1С-ИНТАЛЕВ: Бизнес-архитектор [8], закордонні компанії Cognos, Geac, IDS Scheer AG, SAP, Oracle, Hyperion pbviews, Cognos Series 7 [7], також ще одна компанія Росії МАГ КОНСАЛТИНГ, яка є лідером в області впровадження ЗСП в Росії та країнах СНГ [8], QPR ScoreCard [9] та інші [2, с. 169].

Поряд із наведеним вище, необхідно зазначити, що для підприємств залишається актуальним не лише вибір програмного забезпечення, що дає змогу оптимально використати можливості системи бізнес-планування для оцінки економічного потенціалу підприємств та автоматизувати його процеси діяльності в інформаційній складовій, але і впровадити інформаційні системи таким чином, щоб отримати максимальні результати відповідно до специфіки діяльності підприємства.

Табл. 2. Огляд можливостей систем бізнес-планування для оцінки економічного потенціалу підприємств [10]

№ з/п	Можливості	Зарубіжні програмні продукти				Російські програмні продукти	
		IBM Web-sphere Business Modeler	Aris Business Performance Edition	CA Erwin Process Modeler	Hyperion Performance Scorecard	Инталаев: Корпоративный навигатор	ОРГ-Бизнес-инженер
Модельовані предметні області							
Діагностика/збір первинної інформації, у тому числі:							
1.	Аналіз SCORE	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
2.	PEST-аналіз	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
3.	SWOT-аналіз	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
4.	Інші види діагностики і аналізу	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
5.	Стратегічне управління	Так	Так	Ні	Так	Так	Так
6.	Бюджетне управління	Ні	Так	Ні	Ні	Так	Так
7.	Процесне управління	Так	Так	Так	Ні	Так	Так
8.	Система менеджменту якості	Ні	Так	Ні	Ні	Так	Так
9.	Власні методики	Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
10.		Ні	Ні	Ні	Ні	Так	Так
Способи представлення даних							
11.	Довідники	Так	Так	Ні	Так	Так	Так
12.	Комплексні довідники	Ні	Так	Ні	Ні	Так	Так
13.	Проєкції	Так	Так	Ні	Ні	Так	Так
14.	Діаграми, у тому числі діаграми нотажі	Так	Так	Так	Ні	Так	Ні
15.	IDEF	Ні	Так	Так	Ні	Ні	Ні
16.	Basic Flowchart	Ні	Так	Ні	Ні	Ні	Ні
17.	Cross Functional Flowchart	Ні	Так	Так	Ні	Так	Ні
18.	ERC (Event-Driven Process Chain)	Ні	Так	Ні	Ні	Так	Ні
19.	Організаційна діаграма	Так	Так	Так	Ні	Так	Ні
20.	BPMN	Так	Так	Ні	Ні	Ні	Ні
21.	Користувальцькі типи діаграм	Ні	Так	Ні	Ні	Так	Ні
Можливості аналізу бізнес-процесів							
22.	Імітаційне моделювання бізнес-процесів	Так	Так	Так	Ні	Так	Ні
23.	Вартісний аналіз	Так	Так	Так	Ні	Так	Ні
24.	Аналіз використання ресурсів при виконанні процесів	Так	Так	Так	Ні	Так	Ні
25.	Розрахунок середнього часу виконання процесів	Так	Ні	Так	Ні	Ні	Ні
26.	Інші види аналізу	Так	Так	Ні	Ні	Ні	Ні

Тому, на нашу думку, актуальним є визначення етапів впровадження інформаційних систем підприємств для забезпечення розвитку та ефективної оцінки його стратегічного потенціалу, які наведено на рисунку.

Рис. Етапи впровадження інформаційних систем підприємств для забезпечення розвитку та ефективної оцінки стратегічного потенціалу

Висновок. Таким чином, на вітчизняному ринку представлено різноманітне програмне забезпечення, що дає змогу здійснити не лише діагностику та збір первинної економічної інформації, але і аналіз SCORE, PEST-аналіз, SWOT-аналіз, здійснити автоматизоване стратегічне, бюджетне, процесне управління, а також застосувати власні методики аналізу для забезпечення ефективної оцінки стратегічного потенціалу підприємства. На нашу думку, важливим для ефективної оцінки стратегічного потенціалу підприємства, за допомогою сучасних інформаційних технологій, є застосування технології збалансованої системи показників на базі програмних продуктів, тому ці дослідження є актуальними у перспективі їх розвитку.

Література

1. Блонська В.І. Методологія управління економічною ефективністю функціонування торговельного підприємства / В.І. Блонська, Г.Р. Кісь // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6. – С. 36-42.
 2. Богдан І.В. Моніторинг ринку програмних продуктів по збалансованій системі показ-

ників / І.В. Богдан // Інформаційна та економічна безпека (INFECO-2010) : тези доп. III Між-нар. наук.-практ. конф. – 2010. – № 3. – С. 169-170.

3. Демешок О. Методологічні основи проектування багаторівневої системи управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості / О. Демешок, В. Микитенко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2 (7). – С. 132-145. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2012/12doospp.pdf>.

4. Клімушин П.С. Програмні комплекси автоматизації управлінських технологій підприємств / П.С. Клімушин. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/debu/2007-1/doc/2/05.pdf>

5. Тарасюк М.В. Методологічні засади проектування та відбору інформаційних систем контролінгу в управлінні торговельними мережами / М.В. Тарасюк // Наука й економіка : наук.-теорет. журнал. – 2010. – № 1(17). – С. 129-137.

6. Юрківська Л.І. Можливості програмних продуктів комп'ютеризації економічного аналізу маркетингової діяльності підприємства / Л.І. Юрківська // Міжнародний збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 3(18). – С. 408-412.

7. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.intalev.ua/index.php>.

8. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.mag-consulting.ru>.

9. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.qpronline.ru>.

10. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.cfin.ru>

Блонська В.И., Пальчук А.О. Использование современных информационных технологий для эффективной оценки стратегического потенциала предприятия

Рассмотрены основные функции автоматизированной системы поддержки принятия управленческих решений. Охарактеризованы ценовые позиции на информационные системы, представленные на отечественном рынке. Проведен обзор возможностей использования систем бизнес-планирования для оценки экономического потенциала предприятий. Определены этапы внедрения информационных систем для эффективного управления предприятиями.

Ключевые слова: информационные технологии, информационные системы, программное обеспечение, стратегический потенциал предприятия.

Blonska V.I., Palchuk A.O. The modern information technology for effectively evaluate of strategic potential at the enterprises

The main functions of automated system to support management decisions are investigated. We characterized the price position of information systems which are presented in the domestic market. The business planning systems to evaluate the economic potential of enterprises are viewed. The information systems to manage effectively at the enterprises are determined.

Keywords: information technology, information systems, software, strategic potential of the company.

УДК 339.138:504.03

Аспір. В.Т. Польовська¹ – НЛТУ України, м. Львів

ФОРМУВАННЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В ЛІСОВОМУ СЕКТОРІ

Проаналізовано інформаційне забезпечення екологічного маркетингу в лісовому секторі. Визначено основні класифікаційні ознаки та види маркетингової інформації. Обґрунтовано переваги застосування моделі планування маркетингових комунікацій як засобу покращення комунікаційних процесів між зацікавленими сторонами лісового сектору економіки України.

¹ Наук. керівник: академік НАН України, проф. Ю.Ю. Туниця, д-р екон. наук

Ключові слова: екологічний маркетинг, лісовий сектор, маркетингова інформаційна система, маркетингові комунікації, модель планування маркетингових комунікацій.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки, реалізації економічних реформ, екологізації ведення лісового господарства, необхідності виконання Україною міжнародних зобов'язань, пов'язаних із лісовим сектором, зростає роль інформації у вирішенні стратегічних і поточних завдань. Саме дослідження ринку та точної інформації є передумовами здійснення ефективної маркетингової політики, узгодженої із Законом України про доступ до публічної інформації (2011 р.), а також підписаними Указами Президента "Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації" та "Про першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України" [1, 2]. Ці Укази покликані забезпечити надання публічної інформації Державним агентством лісових ресурсів України, яке можливе у відповідь на інформаційний запит.

За умови переходу від традиційного до екологічного маркетингу зміни в інформаційній системі та маркетингових комунікаціях відіграють ключову роль і потребують більш детального розгляду. Наявність точної інформації про вплив підприємства та його конкурентів на довкілля є важливою передумовою реалізації стратегій екологічного маркетингу в лісовому секторі.

На нашу думку, основною перешкодою для повномасштабного впровадження принципів екологічного маркетингу у контексті сталого розвитку вітчизняних підприємств лісового сектору є низький рівень його інформаційного забезпечення на регіональному та національному рівнях. Існують проблеми, пов'язані з відсутністю прозорості і довіри у відносинах між зацікавленими сторонами, обмеженістю у використанні сучасного маркетингового інструментарію, повільними темпами трансформаційних процесів у лісовому секторі, необхідністю активізації міжнародного співробітництва [3, с. 596]. Згідно з розподілом використаних високих технологій за видами технологій у 2011 р. виробнича інформаційна система становила всього 2,5 % [4]. Це означає, що такий важливий ресурс в індустріальному суспільстві, як інформація, відіграє пасивну роль у розбудові економіки знань. Тому необхідно визначити кількісно-якісні параметри інформаційної системи екологічного маркетингу та сформулювати завдання в цій сфері.

Маркетингова інформаційна система є сукупністю процедур і методів, розроблених для створення, аналізу і поширення інформації для подальших маркетингових рішень [5]. Покращення маркетингового інформаційного забезпечення має привести до зменшення ризику і невизначеності у процесі реалізації концепції екологічного маркетингу на підприємствах лісового сектору, виявлення проблем та ідентифікації можливостей підприємств щодо забезпечення довгострокових конкурентних переваг [3, с. 597].

Аналіз останніх досліджень. Досліджували питання інформаційного забезпечення маркетингової діяльності на підприємствах багато іноземних та вітчизняних авторів, зокрема: І. Башинська, І. Вороньцька, Е. Гансен, Ф. Кот-